

Festival Divadelná Nitra 2020

29. ročník Mezinárodního festivalu Divadelná Nitra (25. 9. – 30. 9. 2020) byl jedním z mála uskutečněných divadelních festivalů za současné „korona situace“. Navzdory nutným opatřením proti zákeřnému viru se organizátoři snažili naplnit program kvalitními inscenacemi na již dříve zvolené téma ÚZEMIE ÉTOS. Zvané mezinárodní divadelní soubory však nemohly být kvůli uzavření hranic z jiných států EU a větší prostor na festivalu tudíž získaly slovenské soubory a divadla. Hlavní program byl v průběhu dnů, hodin, někdy až neuvěřitelnou rychlostí rušen. Většinou se podařilo narychlo sehnat náhradu. Bohužel byl kvůli tomu narušen kurátorsko-dramaturgický záměr festivalu. Doprovodný program nebyl na divadelní představení moc bohatý. Zaměřoval se především na dětského diváka a to různými netradičně pojatými příběhy, jako je představení **Kocúr v čižmách (Nové divadlo, Nitra)** režiséra **Šimona Spišáka**, kde je Kocour naprosto zápornou postavou. Během tohoto představení se bavili i dospělí díky více, či méně skrytým politickým, nebo jiným vtipným narážkám. Součástí programu bylo také několik koncertů, které alespoň na chvíli vyvolali na náměstí před divadlem běžnou festivalovou atmosféru.

Festival Divadelná Nitra 2020 byl zahájen inscenací **Norma** Divadla z Pasáže, kterou režírovala **Monika Kováčová**. Divadlo z Pasáže je profesionálním divadlem z Banské Bystrice, které angažuje mentálně a zdravotně znevýhodněné herce. Na diváky zapůsobila silným emočním zážitkem subjektivita příběhu vycházejícího z osobních příběhů herců, ze skutečnosti, ve které je jinakost překážkou pro konvenční normy společnosti. Potřebným odlehčením od starostí byla v pátek v rámci doprovodného programu **stand-up comedy** známého slovenského komika **Gaba Žifčáka**.

Druhý festivalový večer se odehrané představení neslo v duchu operní hudby propojené s činohrou a tématem autismu, který je lidmi stále nepochopen, přičemž režisér **Peter Mazalán** vycházel rovněž z autentických zkušeností. Inscenace čerpala inspiraci z písňového cyklu Franza Schuberta a knihy Elfriede Jelinekové, podle které se také jmenuje **Winterreise – Zimná cesta**. Tématem nebyl jen autizmus, ale i vztah mezi matkou (**Jana Oláhová**) a dospívající dcerou (**Annamária Janeková**), která je i díky autizmu často ztracena ve svém vlastním vnitřním světě. Hudba s dívkou komunikuje, až jí postupně úplně pohltí a ona ignorující rezignované zoufalství své matky se uzavře do sebe. Díky dobrému, citlivému minimalistickému herectví působí příběh nenásilně, něžně a poeticky. Operní zpěv **Petra Mazalána** doprovázel na velké klavírní křídlo virtuóz **Peter Pažický** a celkovou atmosféru dotvářel důmyslný světelný design **Jána Ptačina**. Díky propojení všech těchto složek, bylo představení velkým hlubokým zážitkem. Dalších několik inscenací hlavního programu se zrušilo. Jako náhrada byl v neděli v divadle uspořádán koncert **Geišbergovci a Balkansambel**, který svou veselou bezprostředností doslova zachránil smutnou náladu návštěvníků.

Čtvrtý festivalový den se na poslední chvíli muselo bohužel zrušit představení z **SND Dnes večer nehráme**. Naštěstí se nezrušila inscenace hry A. Saavedry **Dom** místního **Divadla Andrea Bagara**, podle Lorkovi divadelní hry **Dům Bernardy Alby**, která se v Nitre proslavila díky interpretaci režiséra Jozefa Bednárika z roku 1979. Režisérem nového ztvárnění je **Marián Amsler**. Promyšlená scénografie **Juraja Kucháreka**, ve které uprostřed místnosti – vězení stál osvětlený strom, byla plná metafor. Důležitý byl také kostým a sehraný načasovaný pohyb herců, se kterým tvůrci pracovali, aby vytvořila žádoucí efekt. Tématem je omezenost společnosti, kterou provokuje jakákoli odchylka od normálnosti a snaha vymanění se z těchto konvencí.

Divadlo Nude zahrálo svou performativní inscenaci **Lúbim ťa a dávaj si pozor**, která se odehrávala v rozlehklých prostorách bývalého domu módy v Nitre, který je novým nezávislým kulturním

prostorem s názvem DOMof CREATIVITY . Čtyři performerky vypovídají o různých aspektech života ženy, přičemž čerpají z vlastních zkušeností, nebo ze skutečnosti někoho jim blízkého. Šlo převážně o kolektivní práci, kterou zaštituje režie a dramaturgie **Veroniky Malgot** a **Lýdie Ondrušové**.

Performance se odehrávala jakoby v imerzním prostoru, kde se divák mohl pohybovat a nahlížet do privátních, intimních nebo běžných událostí a problémů života žen. Šlo o čtyři rozdělené příběhy, kdy každý se odehrával v jiné místnosti. Měli dobrou myšlenku i záměr, ale provedení nebylo vždy pro diváka dostatečně poutavé. Možná by působilo lépe, kdyby se vše odehrálo v originálním prostoru site-specific, pro který performativní inscenace vznikla.

Jedním z posledních programů festivalu byla náhradní inscenace **Slávy Daubnerové – Maesterpiece**. *Maesterpiece* je sólo projekt řešící proč, a jaký by měl umělec být, či jaký je. První část je efektivní pohybová performance dotvářená světelným designem a přiznanou technikou kolem vymezeného hracího prostoru, jako je na příklad několik obrazovek, kde je puštěné video s pohybujiícím, točícím se nebo zpívajícím obličejem autorky. V další části je osobní výpověď Slávy, která prezentuje své názory i na příklad to, že ráda nakupuje potraviny v Lidlu a jiné. Tato performance obohatila a doplnila festival, svým jiným poutavým odvážným ztvárněním, které ale pro určitou skupinu diváků bylo až příliš neuchopitelné.

Navzdory všem problémům i novým nařízením vlády o nutných bezpečnostních opatřeních se festival uskutečnil a to i díky ochotě dobrovolníků a zaměstnanců Divadla Andrea Bagara v Nitre, kteří trpělivě měřili lidem teplotu, poctivě desinfikovali všechny prostory, rozhlašovali informace o změnách v programu a snažili se, aby lidé měli příjemný zážitek. Je škoda, že se festivalu zúčastnilo a mohlo zúčastnit jen tak malé množství lidí. Můžeme jen doufat, že za rok bude situace s COVID lepší a divadla i ostatní kulturní akce se opět naplní lidmi.

Projekt **Ako na divadlo**.

Marie Bernardová

VŠMU

2. Bc. ročník KBT, BST